

**Raftul
Denisei**

Colecție coordonată de
DENISA COMĂNESCU

ALESSANDRO BARICCO

Emaus

Traducere din italiană de
GABRIELA LUNGU

HUMANITAS
fiction

Redactor: Vlad Russo
Coperta: Angela Rotaru
Tehnoredactor: Manuela Măxineanu
Corector: Ioana Vilcu
DTP: Florina Vasiliu, Carmen Petrescu

Tipărit la Monitorul Oficial R.A.

Alessandro Baricco
Emmaus
Copyright © 2009, Alessandro Baricco
All rights reserved.

© HUMANITAS FICTION, 2012, pentru prezenta versiune românească

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
BARICCO, ALESSANDRO
Emaus /Alessandro Baricco; trad.: Gabriela Lungu. –
București: Humanitas Fiction, 2012
ISBN 978-973-689-522-7
821.131.1-31=135.1

EDITURA HUMANITAS FICTION
Piața Presei Libere 1, 013701 București, România
tel. 021 408 83 50, fax 021 408 83 51
www.humanitas.ro

Comenzi online: www.libhumanitas.ro
Comenzi prin e-mail: vanzari@libhumanitas.ro
Comenzi telefonice: 0372 743 382, 0723 684 194

*Lui Dario Voltolini
și Davide Longo, învățători*

Prolog

Spiderul roșu se întoarse și se opri în fața băiatului. Bărbatul de la volan conducea foarte calm și nu părea să se grăbească sau să aibă vreun gând anume. Avea pe cap o șapcă elegantă, mașina era decapotabilă. Se opri și, cu un zâmbet perfect, îl întreabă pe băiat: Mi-ai văzut copilul? Pe Andre?

Andre era o fată.

Băiatul înțelese greșit, înțelese că bărbatul voia să afle dacă o văzuse așa, în general, în viața de zi cu zi, dacă văzuse cât de minunată era. „Mi-ai văzut copilul?” Așa ca între bărbați.

Așa că băiatul răspunse Da.

Unde? întreabă bărbatul.

Și pentru că bărbatul continua să schițeze un soi de zâmbet, băiatul continuă să înțeleagă greșit întrebările. Așa că răspunse Peste tot. Apoi se gândi să fie mai precis și adăugă De departe.

Atunci bărbatul dădu din cap afirmativ, ca și cum ar fi spus că era de acord și că înțelesese. Continua să zâmbască. Numai bine, zise. Și plecă, dar fără să schimbe viteza, ca și cum n-ar fi avut nevoie niciodată în viață să schimbe viteza.

Patru străduțe mai încolo, unde un semafor clipea inutil în soare, spiderul roșu fu izbit de o camionetă care o luase razna.

Trebuie să spun că bărbatul era tatăl lui Andre.

Băiatul eram eu.

Era cu mulți ani în urmă.

Emaus

Asemeni iubirii imense

Imensă-i fu suferința.

Giovanni Battista Ferrandini

Plânsul Mariei (cca 1732)

Avem cu toții șaispe, șapteșpe ani – dar fără s-o știm cu adevărat, e singura vârstă pe care ne-o putem imagina: abia dacă știm ceva despre trecut. Suntem foarte normali, nu e prevăzut un alt plan decât acela de a fi normali, e o înclinație pe care am moștenit-o odată cu sângele. Vreme de generații întregi, familiile noastre și-au dat silința să șlefuiască viața, până când i-au șters orice lucru ieșit în evidență – orice asperitate care ar putea să ne semnaleze privilegiilor îndepărtate. Cu timpul, au ajuns să aibă o anumită competență în materie, maeștri ai invizibilității: mână sigură, privire știutoare – artiști adevărați. E o lume în care se stinge lumina atunci când se iese din cameră, iar în salon fotografiile sunt acoperite cu folie de plastic. Uneori, ascensoarele au un mecanism grație căruia, doar atunci când introduci o monedă, ai privilegiul de a putea urca. Coborârea e gratuită, deși

considerată în general neesențială. În frigider se păstrează într-un pahar albușurile de ou, iar la restaurant se merge rar, și numai duminica. Pe balcoane, perdele verzi apără de praful străzii niște plăntuțe scorțoase și mute, care nu promit nimic. Deseori se consideră că lumina deranjează. Recunoscători ceții, oricât de absurd ar putea părea, trăim, dacă asta înseamnă a trăi.

Și totuși, suntem fericiți, sau cel puțin credem că suntem.

Din zestrea normalității noastre cotidiene face parte, fără să putem renunța la el, faptul că suntem catolici, credincioși și catolici. În realitate, tocmai asta e anomalia, nebunia cu care întorcem pe dos teorema simplității noastre, dar nouă totul ni se pare cât se poate de normal, de reglementar. Credem, și nu pare să existe o altă posibilitate. Cu toate astea, credem cu ferocitate, cu foame, nu este o credință liniștită, ci o pasiune necontrolată, ca o nevoie fizică, o urgență. E sămânța unei nebunii oarecare – evidenta amenințare a unei vijelii la orizont. Dar mamele și tații nu citesc furtunile pe cale să izbucnească, ci doar mesajul fals al unei supunerii la traseul indicat de familie pentru o bună navigare, așa că ne lasă să ieșim în larg. Tineri care își petrec timpul liber schimbând cearșă-

furile unor bolnavi uitați în propriul lor rahat – chestia asta nu-i apare nimănui drept ce este cu adevărat – o formă de nebunie. Sau înclinația pentru sărăcie, mândria hainelor mizere. Rugăciunile, faptul de a te ruga. Un continuu sentiment de vinovăție. Suntem niște neadaptați, dar nimeni nu vrea să înțeleagă asta. Credem în Dumnezeuul Evangheliilor.

Astfel, lumea are, pentru noi, granițe fizice foarte apropiate și granițe mentale fixe ca o liturghie. Țsta e infinitul nostru.

Mai departe, dincolo de obișnuințele noastre, într-un hiperspațiu despre care nu știm aproape nimic, se află ceilalți, chipuri la orizont. Sare în ochi faptul că ei nu cred – aparent nu cred în nimic. Dar și o anumită familiaritate cu banii și reflexele strălucitoare ale obiectelor și ale gesturilor lor, lumina. Probabil sunt pur și simplu bogați – iar privirea noastră e privirea de jos a oricărei burghezii surprinse în efortul de a urca –, priviri din penumbră. Nu știu. Dar percepem cât se poate de clar că la ei, părinți și copii, chimia vieții nu produce formule exacte, ci spectaculoase arabescuri, ca și cum ar fi uitat de funcția ei obișnuită – știință beată. Rezultă de aici efectul unor existențe pe care nu le înțelegem – scrieri a căror cheie s-a pierdut. Nu sunt

morală, nu sunt prudenți, nu au nici o rușine, și sunt așa de foarte multă vreme. E clar că pot conta pe hambare incredibil de pline, pentru că împrăștiie fără nici o problemă recolta anotimpurilor, constând în bani sau doar în știință, în experiență. Taie de la rădăcină, fără nici o distincție, și binele, și răul. Ard memoria și își citesc viitorul în cenușă.

Umblă solemni și nepedepsiți.

De departe, îi lăsăm să treacă prin fața ochilor noștri și uneori prin gândurile noastre. Se poate întâmpla și ca, în scurgerea ei cotidiană, viața să ne facă să-i atingem din întâmplare, suspendând pentru câteva clipe diferențele naturale. Cei care se amestecă sunt de obicei părinții – rareori careva dintre noi, o prietenie pasageră, o fată. Așa putem să-i privim de aproape. Când ne întoarcem la locul nostru – nu aruncați înapoi, ci mai degrabă ușurați de obligații –, ne rămân în memorie câteva pagini, scrise în limba lor. Sunetul plin, rotund scos de coardele taților lor, la jocul de tenis când rachetele lovesc mingea. Casele, mai ales cele la mare sau la munte, de care par să uite deseori – le dau fără nici o problemă copiilor cheile, pe măsură mai sunt încă pahare prăfuite cu alcool și în colțuri sculpturi antice ca într-un muzeu, iar în dulapuri se văd

pantofi de lac. Cearșafurile sunt negre. În fotografii apar bronzăți. Când învățăm împreună – acasă la ei –, telefonul sună încontinuu și atunci le vedem pe mamele lor care se scuză deseori de ceva, dar întotdeauna râzând și pe un ton necunoscut nouă. Apoi se apropie și ne mângâie pe păr, spun ceva ca niște fete și-și turtesc sâni de brațul nostru. Mai există și servitori, și orare imprudente, parcă improvizate – nu par să creadă în puterea salvatoare a obișnuințelor. Nu par să creadă în nimic.

E o lume, și Andre vine de acolo. Distantă, apare din când în când, întotdeauna în povești care nu au de-a face cu noi. Deși e de vârsta noastră, de cele mai multe ori e cu cei mai mari decât ea, iar asta o face să apară și mai străină, mai altfel. Noi o vedem, dar e greu de spus dacă ea ne vede vreodată. Probabil că nici nu ne cunoaște numele. Al ei e Andrea – care în familiile noastre e un nume de băiat, dar nu și într-a ei, unde până și a da un nume are, din instinct, o anumită înclinație spre neobișnuit. Nici măcar nu s-au oprit aici, pentru că îi spun Andre, cu accentul pe A, și e un nume care există numai pentru ea. Așa a fost întotdeauna pentru toți, Andre. Bineînțeles că e foarte frumoasă, aproape toți din familia ei sunt, dar trebuie spus că ea

e în mod deosebit și fără să vrea. Are ceva masculin în ea. O duritate. Asta ne ușurează lucrurile – noi suntem catolici, deci pentru noi frumusețea este o virtute morală, care nu are nimic de a face cu trupul, așa că rotunjimea unei fese nu înseamnă absolut nimic, nici unghiul perfect al unei glezne subțiri nu trebuie să însemne ceva: trupul feminin e obiectul unei continue amânări pe mai târziu. În definitiv, tot ceea ce știm despre inevitabila noastră heterosexualitate am învățat din ochii negri ai unui prieten apropiat sau de pe buzele unui coleg pe care am fost geloși. De la propria piele, uneori, cu gesturi pe care le schițăm fără să le înțelegem, pe sub tricourile de fotbal. De fapt, e cât se poate de clar că fetele puțin băiețoase ne plac mai mult. În asta, Andre e perfectă. Își poartă părul lung, dar cu furia unui amerindian, n-am văzut-o niciodată să-l aranjeze sau să-l pieptene, îl lasă așa cum e și gata. Toată minunăția îi stă scrisă pe față, în culoarea ochilor, în ascuțimea pomeților, pe gură. Nu pare necesar să privim altceva, trupul ei e doar un fel de a sta, de a-și sprijini greutatea, de a pleca, e o consecință. Nici unul dintre noi nu s-a întrebat cum este sub tricou, nu avem nici o grabă să știm, și lucrul ăsta ne place. Ne este suficient tuturor felul

ei de a se mișca în orice clipă, o eleganță moștenită făcută din gesturi și șoapte, o prelungire a frumuseții sale. La vârsta noastră, nimeni nu-și controlează cu adevărat corpul, ne mișcăm cu ezitarea mânzului, avem voci, dar nu ale noastre, însă ea cunoaște atât de bine, din instinct, nuanțele fiecărei stări, încât parcă ar aparține unei lumi trecute. E clar că și alte fete încearcă să se miște la fel, să aibă aceeași intonație, dar rareori reușesc, pentru că ele construiesc ceea ce la ea este un dar, o mană cerească. În felul în care se îmbracă, în felul în care stă, în fiecare clipă.

Așa că, de departe, suntem vrăjiți de ea, așa cum sunt vrăjiți, trebuie s-o spunem, toți ceilalți. Băieții mai mari îi cunosc frumusețea, și până și bătrânii care au patruzeci de ani. O cunosc prietenele ei și toate mamele, și frumusețea ei este ca o rană în coapsă. Știu cu toții că așa este și că nu se poate face nimic.

Din câte știm, nu există nimeni care să poată spune că a fost iubitul lui Andre. N-am văzut-o niciodată ținându-se de mână cu cineva. Sau dând o sărutare, nici cel mai mic gest pe pielea unui băiat. Nu-i stă în fire. Nu-i pasă dacă place sau nu *cuiva* – pare preocupată de altceva mult